

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historia Provinciæ Paraquariæ Societatis Jesv

Techo, Nicolas

Leodii, MDCLXXIII.

Cap. 31. Iosephus Cataldinus & Simon Maçeta Guairaniæ urbeculas à
peccatis expiant.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38528

Sunt & dactili multò quàm Africani insuaviores; ex his tamen quaecumque visum pulmentumque conficiunt, quin & ipsas palmarum medullas, fame urgente, pro pane comedunt. Inter sylvestria animalia sues celebrantur, inversâ naturâ umbilicum in dorso ostentantes, quem si occisâ prædâ statim non præscideris, illicò tota fera putrescit. Apum ingens numerus & specierum varietas, quæ nullo tempore cicurantur; cera nullâ arte albescit; mel plerumque generosum hydromeli conficiendo idoneum est. Viperæ multò hîc quàm alibi acriores, pluribus passim mortalibus, deficiente antidoto, exitium adferunt. Unas reperies, quæ ex ipsis arboribus se vibrantes, tortuosi corporis voluminibus obvios homines ferâve complectentes, nisi amplexantem ferro prius rescideris, momento occidunt, paulatimque devorant: hæ si nimio cibo sese repleverint, ventrem Solis radiis objiciunt, quo cum cibis putrefacto, pristinis viribus se restitui sentiunt. Aliæ in fluviorum marginibus grandes rictus ostentantes, spumis ex ore egestis, pisces inescatos mirâ promptitudine voracitateque deglutiunt. Aliæ denique ex paludum ripis derepentè subsistentes, quasdam aves invadunt, quæ vicissim se defendentes, quoties se ferri sentiunt, herbam Macaguam dictam, unde aves nomen sibi sumunt, pro antidoto vorant, & sanæ ad prælium redeunt: delectabili planè duello, quippe Macaguarum alas pro scuto, rostrum pro telo; & ipsæ viperæ aquam pro vallo, flexuositate pro tutela habentes, nec facile macant macanturve. Præter has res, vicinis etiam regionibus ferè communes, & tygres, & tygres, nihil admodum singulare Guairania parturit. Quod ad Sacra attinet, hæc regio pœnè semper sine Sacerdote, sine Sacerdotum adminiculis fuit, nisi quòd per octennium Emmanuel Ortega, & Thomas Fildius eam excoluerant: sed iis abhinc decennio revocatis, iterum Sacris pœnè destituta lugebat sub pastoribus ad tantum munus inidoneis. Urbs Villarica Parochum habebat religionem olim professum, qui, nescio quâ occasione eò delatus, fingens furto sibi ablatas professionis suæ vestes, imposterum se Clericorum in morem induerat, temerèque per Provinciam discurrens Barbaros hinc inde, nullâ præmissâ Careehesi, magno animarum damno, baptizabat. De alterius urbeculæ Parocho dubitabatur, num verba Sacramentis conficiendis legitima ignoraret. Laici intolerabili errore passim sine Baptismo Indis, quorum operâ utebantur, nomina Christiana indebant. Denique si speciem & nomina demeres, Christiani Ethnicique, Hispani & Indi, multis in locis planè iisdem moribus vivebant.

AD hanc Provinciam Josephus Cataldinus, & Simon Maçeta, Sacerdotes Itali, cum amplissima potestate ab Episcopo, Prætoris, & Provinciali missi, sesquimestre iter per sylvas & paludes, crebraque ferarum ac fluminum, necnon Barbarorum pericula, abripientes, Guairaniam primum Hispanorum oppidum faustis auspiciis Purificatæ Virginis pervigilio, anno currentis sæculi decimo, tenuere. Appulso morbo periculolus afflixit, in quo morbo eluxit Cataldini castitatis amor, ab octogenario homine fricationem corporis pro remedio constanter renuentis. Valetudini restituti, urbeque solitis Societatis artibus exultâ, Villaricam octoginta leucis distantem adverso Paranâ & Huibaio petivere: quâ Civitate etiam expurgatâ, recuperatisque, quæ jam inde ab Ortega & Fildii temporibus reservabantur, Sacrorum instrumentis, ac librariâ supellestili, iter suum ad remotas Barbarorum nationes indixere. Sed cives Villaricani pertinaciter reclamantes, com meatum negare: verebantur enim ne, si oppida inter Ethnicos Societas fundaret, deinceps ab servitiis conquirendis prohiberentur: & eò progressa res est, ut potentem Casiquium ideo vinculis onerarent, quòd è sua patria ad transportandos Patres venisset. Sed Socii, ostensis Prætoris & Episcopi litteris, ex Regis Catholici præscripto, Indos ad oppida reducere jubentium, liberato è vinculis Casiquio, ad Paranapanzum flumen cymbâ vecti perrexere.

PORRÒ Paranapanzum ex Brasiliæ montibus ortum, haustis in decursu Tibaxivâ, Pirapo, Itanguâ, aliisque minoribus fluvii, Paraquario ferè par, ingenertem aquarum molem in Paranam evolvit. Utrumque littus magnâ arborum varie-

M

tate

*De suis
excitiss.**De Viperis.**Sacrorum
penuria.*

CAPUT
XXXI.
Josephus
Cataldinus
& Simon
Maçeta
Guairaniam
urbeculas
à peccatis
expiant.
1616.
Josephus
Cataldinus
castus.

Villaricani
frustra socii
resistant.

CAPUT
XXXII
Societas in
Guairania
duo oppida
fundat.